

'IEDEEREEN BIDT VOOR MIJ'

Als je joods bent en borstkanker krijgt, is de opvang binnen de joodse gemeenschap uitzonderlijk. Sosha (53): 'Ze hadden in het ziekenhuis nog nooit meegemaakt dat iemand voor anderhalf uur chemo zoveel bezoek krijgt.'

Shosha Lissauer werd elf jaar geleden borstsparend geopereerd. Daarna volgden chemotherapie, bestraling en vijf jaar hormoontherapie. Omdat haar moeder op jonge leeftijd overleed aan eierstokkanker, kreeg Shosha een erfelijkheidsonderzoek. 'Ik bleek erfelijk belast met de BRCA1-genmutatie. Ik koos aanvankelijk voor intensieve controle, maar na een paar jaar liep dat elk half jaar uit op een echo en een punctie. Daarom besloot ik twee jaar geleden mijn borsten preventief te laten verwijderen en reconstrueren.'

Na deze fase schreef Shosha een boek voor borstkankerpatiënten: *En dan ineens heb je kanker*. Iemand zei tegen mij: 'Als je eenmaal lid bent van de kankerfamilie, kun je je lidmaatschap nooit meer opzeggen.' Ik ervaar dat ook zo. Doordat je hetzelfde hebt meegemaakt, kun je elkaar op een bijzondere manier steunen.'

Maar ik ben lid van nóg een familie. Ik ben joods. De genmutatie BRCA1 komt extra vaak voor bij Asjkenazische joodse mensen. De opvang binnen de joodse gemeenschap

is uitzonderlijk. Wij zijn één grote familie. Als er bij iemand iets naars aan de hand is, staat de hele gemeenschap om je heen voor hulp en steun. In het ziekenhuis hadden ze nog nooit meegemaakt dat iemand die voor anderhalf uur chemo komt zoveel bezoek krijgt.

Ik voel me zeer bevoorrecht dat ik deel uitmaak van de joodse gemeenschap. De manier van verwerken verschilt natuurlijk per persoon. Ik ben heel open, maar ik ken ook mensen die er niet over willen praten en dat is hun goed recht. Lijkt mij heel moeilijk. Juist het delen, verlicht de pijn. Ook de extra gebeden die door iedereen worden gezegd, geven steun.'

ANDEREN KRACHT GEVEN

Shosha gaf boekpresentaties in verschillende inloophuizen. 'Ik was niet op de hoogte van het bestaan van inloophuizen en was onder de indruk van wat daar gebeurt. Bizar dat zoiets nog niet bestond in Amstelveen waar ik woon. Ik besloot daarom een inloophuis te beginnen. Toen Buurtvereniging Villa Randwijck haar deuren opende in Amstelveen, kwam ik op het idee hen te benaderen. Sinds juni 2014 is het inloophuis op de eerste en derde zondagmiddag van de maand geopend voor iedereen die te maken heeft met kanker. Het is een plek waar je jezelf kunt zijn en waar je kunt praten met mensen die er voor jou zijn. We gaan ook workshops en lezingen organiseren. Ik ben dankbaar dat ik borstkanker heb overleefd en dat ik mijn energie nu kan gebruiken om anderen te ondersteunen.'

